

РЕЦЕНЗІЯ

Ходоса Валентина Андрійовича, доктора медичних наук, професора кафедри хірургії та судинної хірургії НУОЗ України імені П.Л.Шупика на дисертаційну роботу Хацько Костянтина Миколайовича

«Порівняльний аналіз результатів балонної ангіопластики і стентування протяжних оклюзій у хворих з критичною ішемією нижніх кінцівок із синдромом діабетичної стопи»,

поданої до спеціалізованої вченої ради ДФ 26.613.208 при Національному університеті охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність 14.01.03 «Хірургія»)

1. Актуальність: облітеруючі захворювання артерій нижніх кінцівок завжди і у всі часи були і залишаються серйозною проблемою медицини і, згідно літературних даних, становлять більше 20% від усіх захворювань серцево-судинної системи. Найбільш тяжкий прояв стенозуючого ураження судини нижніх кінцівок є КІ, при якій частота ампутацій, як в Україні, так і за її межами досягає 59%. За даними літератури критична ішемія спостерігається приблизно ще у 5 разів частіше при наявності цукрового діабету, який в свою чергу супроводжується розвитком СДС. Оклюзивний рівень атеросклеротичних змін в магістральних артеріях у хворих з СДС зумовлює необхідність ампутації в 50-75% випадків. Той момент, що дисертант вибрав темою свого дисертаційного дослідження відновлення кровообігу при облітеруючих захворюваннях артерій нижніх кінцівок у хворих з СДС, що в свою чергу забезпечило ефект консервативного лікування, дає можливість уникнути ампутації і збереження кінцівки робить цю роботу актуальною .

2. Зв'язок теми дисертації з державними та галузевими програмами, науково-дослідними планами та роботами установи.

Представлена дисертаційна робота є фрагментом науково-дослідної роботи кафедри хірургії та судинної хірургії НУОЗ України імені П.Л.Шупика

«Особливості малоінвазивної ургентної та планової хірургії захворювань черевної порожнини та судин» № державної реєстрації 0122U2000963 і здійснювалася у відповідності до плану роботи установи та кафедри, одним із виконавців якої є автор.

3. Наукова новизна дослідження та отриманих результатів.

Дані положення викладені аргументовано і чітко висвітлюють наукові положення, які виносяться на захист.

Удосконалений метод комплексного лікування СДС у нешунтабельних хворих з облітеруючим атеросклерозом нижніх кінцівок у стадії критичної ішемії шляхом застосування ендovasкулярних технологій.

На базі отриманих результатів доведено, що ендovasкулярні малоінвазивні операції в артеріях нижніх кінцівок можливі й ефективні у більшості хворих з КІНК, супроводжуються малою кількістю ускладнень і низькою летальністю.

Показані переваги ендovasкулярного лікування в порівнянні з відкритими хірургічними методами.

4. Теоретичне та практичне значення одержаних результатів

Результати дослідження суттєво доповняють наукові дані, щодо загального стану проблеми, стосовно діагностики, профілактики, консервативного, та хірургічного лікування нешунтабельних хворих з СДС і облітеруючим атеросклерозом нижніх кінцівок.

Практичне значення полягає в тому, що застосування удосконалених автором малоінвазивних ендovasкулярних технологій в лікуванні нешунтабельних хворих з СДС і облітеруючим атеросклерозом нижніх кінцівок при мультифокальному ураженні, дасть можливість значно покращити результати лікування цієї категорії хворих.

5. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Дисертаційна робота Хацько Костянтина Миколайовича «Порівняльний аналіз результатів балонної ангіопластики і стентування протяжних оклюзій у

хворих з критичною ішемією нижніх кінцівок із синдромом діабетичної стопи» за своїм змістом, об'ємом, структурою, співвідношенням окремих елементів і оформленням відповідає основним нормативним вимогам, які ставляться до рукописів дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Дослідження проведено на достатній для отримання достовірних результатів кількості матеріалу - 311 хворих, які за методом відновлення просвіту артерій були розділені на 2 групи.

Ілюстративне підтвердження текстового матеріалу є цілком достатнім.

Таблиці та рисунки відображають обсяг проведених досліджень і є високоінформативними.

Вірогідність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертаційній роботі Хацько К.М. зумовлені достатнім обсягом досліджуваного матеріалу, використанням комплексу підібраних сучасних, високоінформативних, взаємодоповнюючих методів дослідження.

Автором підготовлені та опубліковані 8 наукових праць, у тому числі 5 статей у виданнях, що відповідають вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44; серед яких 1 стаття у виданні, що індексується у міжнародній наукометричній базі даних Scopus; 3 наукових праць було видано в матеріалах міжнародних науково-практичних конференціях.

В опублікованих матеріалах повною мірою відображені всі розділи рецензованої роботи.

Дисертація обсягом 192 сторінки машинописного тексту, проілюстрована 14 таблицями, 33 рисунками, складається з анотації, вступу, 4 розділів власних досліджень, висновків, практичних рекомендацій і списку використаних джерел.

В *Анотації* представлена стисла інформація про результати проведеного дослідження із зазначенням наукової новизни та практичного значення.

У *Вступі* аргументовано обґрунтована актуальність дослідження, сформульовано мету, визначено предмет, об'єкт дослідження та окреслені конкретні завдання для досягнення поставленої мети.

Розділ 1 *«Огляд літератури»* присвячений аналізу літературних джерел, які містять дані, щодо, як консервативних, так і хірургічних методів лікування облітеруючого атеросклерозу нижніх кінцівок. В матеріалі представлена достатня кількість джерел. В кінці розділу обґрунтовується доцільність проведення дисертаційного дослідження за рахунок узагальнення проаналізованих отриманих даних щодо нез'ясованих питань по існуючим підходам та методам хірургічного лікування даної патології.

В розділі 2 *«Матеріал і методи»* подано характеристику матеріалу дослідження, який включає 311 хворих розподілених на 2 групи, залежно від застосування методу реваскуляризації, дана детальна характеристика цих хворих, також представлені точні і високотехнологічні методи, які автор використовує в своєму дослідженні, такі як рентгенконтрастна ангіографія, УЗ діагностика, найсучасніші малоінвазивні методи реваскуляризації – балонна ангіопластика (БА) і стентування (С). В описі клінічних випадків представлені якісні і інформативні ангіограми.

В *«Розділі III»* наведені детальні описи методології та техніки виконання кожного мініінвазивного методу хірургічного лікування, їх переваги та недоліки, наведені безпосередні і віддалені результати проведених досліджень, показана висока клінічна ефективність ендovasкулярних методів реваскуляризації, а саме БА і С.

В Розділі IV *«Аналіз і узагальнення результатів власних досліджень»* автором змістовно викладено детальний аналіз усіх отриманих даних щодо переваг кожного з методів малоінвазивних ендovasкулярних технологій при лікуванні нешунтабельних хворих з СДС і облітеруючим атеросклерозом нижніх кінцівок, надано рекомендації, що обґрунтовані одержаними даними в проведених дослідженнях.

Висновки дисертаційної роботи є науково обґрунтованими, сформульовані автором дисертації на підставі результатів власних досліджень, повною мірою базуються на достатньому фактичному матеріалі та досягнення мети – розв'язання актуального науково-практичного завдання.

6. Дані про відсутність порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації) та текстових запозичень.

Під час виконання дисертації Хацько К.М. дотримувався принципів академічної доброчесності, що підтверджено відповідним висновком експертної комісії, результати перевірки та аналізу матеріалів дисертації засвідчили відсутність ознак академічного плагіату фабрикації чи фальсифікації.

7. Зауваження до змісту та оформлення дисертації:

Дисертаційна робота написана добре, виконані та обґрунтовані в повній мірі всі завдання дослідження.

У порядку дискусії, під час офіційного захисту хотілося б отримати відповіді на наступні запитання:

1. Чи призначали Ви в післяопераційному періоді хворим якусь етіотропну терапію для лікування системного атеросклерозу? Якщо так, то в чому полягала ця терапія?
2. В яких випадках Ви віддавали перевагу саморозкриваючим стентам і в яких стентами на балоні?
3. Яким чином Ви моніторите стан прохідності після БА і С і в які строки в середньому вона починає погіршуватися ?

В дисертації по тексту наявні орфографічні та поодинокі стилістичні помилки. Але всі зроблені зауваження є дискусійними і не впливають на позитивну оцінку дисертації в цілому.

8. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Хацько Костянтина Миколайовича на тему «Порівняльний аналіз результатів балонної ангіопластики і стентування

протяжних оклюзій у хворих з критичною ішемією нижніх кінцівок з синдромом діабетичної стопи», є завершеною і самостійною кваліфікаційною науковою працею, яка містить нові науково обґрунтовані результати, що дозволяють значно покращити результати лікування і зменшити інвалідизацію хворих з критичною ішемією нижніх кінцівок. За актуальністю, науковою новизною та практичним значенням, рівнем проведених досліджень, обґрунтованістю наукових положень і обсягом роботи дисертація відповідає вимогам до дисертації, поданої на здобуття ступеня доктора філософії, які зазначені у «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44 та вимогам до оформлення дисертації відповідно до наказу МОН України №40 від 12.01.2017 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Аспірант Хацько Костянтина Миколайовича має необхідний рівень наукової кваліфікації і заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Рецензент:

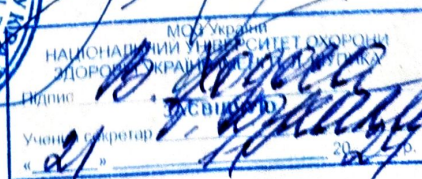
професор кафедри хірургії та

судинної хірургії

Національного Університету Охорони

Здоров'я України імені Г.М.Шупика

доктор медичних наук

В.А. Ходос